

حقوق زن و مرد

از دیدگاه اسلام

جلد پنجم؛ (حجاب)

سرشناسه: مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۸.
عنوان و نام پدیدآور: حقوق زن و مرد از دیدگاه اسلام/ مرتضی مطهری؛ کاری از دبیرخانه بینش مطهر.

مشخصات نشر: تهران: بینش مطهر، ۱۴۰۰.

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۴۹۸-۰-۴

موضوع: حقوق خانواده -- جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع: حقوق زن -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

شناسه افزوده: دبیرخانه طرح مطالعاتی بینش مطهر

رده‌بندی کنگره: BP۲۳۰/۱۷

رده‌بندی دیوئی: ۲۹۷/۴۸۳۱

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۰۶۹۴۱

حقوق زن و مرد از دیدگاه اسلام

جلد پنجم؛ حجاب

مؤلف: متفکر شهید استاد مرتضی مطهری رحمته الله علیه

ناشر: بینش مطهر
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
چاپخانه: مرکز چاپ و نشر اسراء
شمارگان: ۵۰۰
قیمت: ۳۷۰۰۰ تومان

* لطفاً نظرات ارزشمند خود را به دبیرخانه بینش مطهر یا به آدرس

hashemi4693@gmail.com ارسال نمایید.

* جهت راه‌اندازی طرح و هماهنگی امور مربوطه با دبیرخانه تماس حاصل فرمایید.

آدرس: تهران، خیابان دکتر شریعتی، نرسیده به میدان قدس، خیابان رضایی، خیابان جورابچی،

کوچه عابدی، بن‌بست اطلسی، پلاک ۹۰، مؤسسه فرهنگی بینش مطهر.

تلفن: ۰۲۱-۲۲۲۳۸۰۴۹ و ۰۲۱-۲۲۶۷۶۵۳۸ و ۰۲۱-۲۲۶۷۶۵۳۸

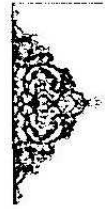
آدرس سایت: www.bineshemotahar.ir

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۳	مقدمه اول مؤلف: نقش بانوان در تاریخ معاصر ایران
۱۷	مقدمه دوم مؤلف
نحوه حجاب و پوشش زن	
۲۰	درس اول: تاریخچه حجاب
۲۰	که سوالات انگیزشی و امتحانی
۲۱	حجاب در قوم یهود
۲۲	حجاب در ایران باستان
۲۳	نقد گفتار ویل دورانت درباره رواج حجاب در میان مسلمانان
۲۶	حجاب در هند
۲۸	درس دوم: علت پیداشدن حجاب
۲۸	که سوالات انگیزشی و امتحانی
۳۰	ریاضت و رهبانیت
۳۱	علل تمایل بشر به ریاضت
۳۲	نقد و بررسی
۳۶	عدم امنیت
۳۸	نقد و بررسی
۴۰	استثمار زن
۴۱	نقد و بررسی
۴۴	حسادت مرد
۴۵	نقد و بررسی
۴۸	عادت زنانگی
۴۹	نقد و بررسی
۵۰	بالا بردن ارزش
۵۴	درس سوم: فلسفه پوشش در اسلام
۵۴	که سوالات انگیزشی و امتحانی
۵۵	واژه «حجاب»
۵۹	سیمای حقیقی مسئله حجاب
۶۰	۱. آرامش روانی
۶۳	۲. استحکام پیوند خانوادگی

۶۵	۳. استواری اجتماع
۶۷	۴. ارزش و احترام زن
۶۸	درس چهارم: ایرادها و اشکالها
۶۸	کتاب سوالات انگیزشی و امتحانی
۶۹	حجاب و منطق
۶۹	سلب آزادی و توهین به زن
۶۹	نقد و بررسی
۷۲	رکود و تعطیل فعالیتها
۷۳	نقد و بررسی
۷۵	افزایش التهابها و اشتیاقها
۷۶	نقد و بررسی
۷۷	تفاوت «عشق» و «هوس»
۸۰	اسباب آرامش غریزه و موجبات انحراف جنسی
۸۲	درس پنجم: حجاب اسلامی
۸۲	کتاب سوالات انگیزشی و امتحانی
۸۳	بررسی آیات ۲۷ تا ۳۱ سوره نور
۸۴	استیذان
۸۹	تفاوت معنای کلمه «عین» با «بصر»
۸۹	تفاوت معنای کلمه «غض» با «غمض»
۹۲	ستر عورت
۹۴	زینت
۹۵	دو استثناء
۹۵	استثنای اول
۱۰۰	کیفیت پوشش
۱۰۲	استثنای دوم
۱۰۳	الف. زنان، «نِسَائِهِنَّ»
۱۰۴	ب. بردگان و مملوکان، «أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ»
۱۰۵	ج. طفیلیانی که نیازی به زن ندارند، «التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولَى الْإِرْبَةِ»
۱۰۶	د. کودکان، «الطُّفُلِ الَّذِينَ لَمْ يَنْظُرُوا عَلَى غُورَاتِ النِّسَاءِ»
۱۰۷	آیات دیگر
۱۱۱	همسران پیغمبر ﷺ

۱۱۳	درس ششم: حریم عفاف
۱۱۳	که سوالات انگیزشی و امتحانی
۱۱۹	حدود پوشش
۱۲۱	چهره و دو دست (وجه و کفین)
۱۲۶	درس هفتم: ادله موافق
۱۲۶	که سوالات انگیزشی و امتحانی
۱۲۷	۱. آیه ۵ سوره نور
۱۲۹	۲. مسلم و مفروغ عنه بودن، وجه و کفین در روایات
۱۳۰	الف. درمورد حرمت نظر به خواهر زن
۱۳۰	ب. درمورد پسر بچه
۱۳۱	ج. درمورد مملوک
۱۳۲	د. درمورد زنان اهل ذمه
۱۳۳	ه. درمورد زنان بیابانشین
۱۳۳	۳. جواز نظر به وجه و کفین در روایات
۱۳۶	۴. حرمت پوشاندن چهره در حال احرام
۱۳۸	درس هشتم: ادله مخالف
۱۳۸	که سوالات انگیزشی و امتحانی
۱۳۹	۱. سیره مسلمین
۱۳۹	نقد و بررسی
۱۴۲	۲. ملاک
۱۴۲	نقد و بررسی
۱۴۶	۳. روایت
۱۴۷	۴. خواستگاری
۱۴۸	نقد و بررسی
۱۴۹	۵. آیه «جلیاب»
۱۵۰	نقد و بررسی
۱۵۱	درس نهم: شوکت زن در مجامع
۱۵۱	که سوالات انگیزشی و امتحانی
۱۵۶	تعصب عمر درمورد زنان پیامبر
۱۶۱	خطر اختلاط زنان و مردان
۱۶۲	توصیه های اخلاقی

بسم الله الرحمن الرحيم

پس از حمد و تسبیح خدای تعالی، سلام و درود خویش را به روان پاک استاد شهید مرتضی مطهری نثار می‌داریم که با شعاع فروزان خود، مردگان را حیات بخشید و به ظلمت‌ها نور افشاند، معلم شهیدی که پس از گذشت چند دهه از شهادتشان آثار آن شهید سعید همچنان از طراوت و سرزندگی خاصی برخوردار بوده و به عنوان اندیشه حماسه و ظهور با تبیین اسلام ناب محمدی ﷺ جوابگوی بسیاری از مسائل و نیازهای فکری جامعه می‌باشد. از این رو ولی معظم فقیه آثار ایشان را به عنوان مبنای فکری نظام جمهوری اسلامی معرفی نموده است.

در طول سالیان پس از شهادت ایشان در حجاب آثار استاد، زحمات زیادی صورت پذیرفته که جای تقدیر و تشکر دارد؛ اما آثار از آن سال تاکنون به صورت کسکولی و غیرعلمی و برنامه‌ریزی نشده توزیع شده است، با توجه به تجربه مستمر طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری و تأکیدات ولی معظم فقیه دامت‌الله در لزوم برنامه‌ریزی در این آثار و همچنین بازخورد نظرات مخاطبین و بی‌شن‌پژوهان، با هدف ایجاد نظام فکری و کادرسازی معرفتی، لزوم بازنگری در نحوه چینش مطالب استاد، مشهود می‌باشد؛ بنا به ضرورت فوق دبیرخانه بینش مطهر اقدام به بازنگری و بازسازی آثار ایشان در قالب سیر مطالعاتی آسان به مشکل با رویکرد موضوعی و نظام‌مند نموده است.

ویژگی‌های کتاب «حقوق زن و مرد از دیدگاه اسلام، ج ۵ (حجاب)»

۱. جلد پنجم کتاب حقوق زن و مرد به مسئله روز و کاربردی مسئله حجاب از دیدگاه اسلام اختصاص یافته است. علی‌رغم نظر بعضی افراد که مسئله حجاب را موضوع مهم و بااولویتی نمی‌دانند، شهید مطهری از آنجا که عالمی ژرف‌اندیش و عمیق

و در عین حال شجاع بودند و اولویت‌بندی‌هایشان را متناسب با نیازهای واقعی جامعه و برگرفته از آموزه‌های قرآن کریم و روایات ائمه معصومین علیهم‌السلام تنظیم می‌نمودند، مسئله حجاب را در نظر و عمل بسیار مهم می‌شمردند. شاهد این مدعا ارائه طرح مسئله حجاب بوده که بنا داشتند در ملاقات فردای شب شهادتشان با امام راحل، مطرح و پیگیری نمایند و شاهد اهتمام ایشان در صحنه نظر، آخرین نوشتار نیمه نوشته ایشان است که قلم با خون شهادت قرین شد.

بنا به همین اهمیت، جلد پنجم از مباحث حقوق زن و مرد و بیست و یکمین کتاب در سیر مطالعاتی آثار شهید مطهری در برنامه تنظیمی بیش مطهر، به طور مستقل به مبحث حجاب اختصاص داده شده است تا ان شاء الله در راستای تبیین علمی، با اجرای عملی مسئله در نظام جمهوری اسلامی خواست استاد شهید تحقق عینی یابد.

۲. این کتاب شامل سه قسمت بوده که قسمت اصلی آن همان مباحث کتاب حجاب است و انتقادات یکی از شاگردان استاد و پاسخ‌های استاد شهید به آنها نیز در پاورقی صفحات مربوطه جایابی شده است که تقابل دو دیدگاه را به خوبی نشان می‌دهد. به علاوه مقدمه نیمه کاره استاد که در نظر داشتند برای چاپ جدید کتاب آماده نمایند و در اثنای نگاشتن و تنظیم آن به درجه رفیع شهادت نائل آمدند، به همان شکل در ابتدا تقدیم شده است البته کامل شده مطالب در کتاب تبلیغ وجود دارد.

۳. به منظور استفاده هر چه بیشتر اندیشه‌جویان مطالب به صورت درسی شده و در ابتدای هر درس سؤال‌های اصلی و انگیزشی آن آورده شده است.

۴. آن قسمت از یادداشت‌های استاد که مطالب جدیدی علاوه بر مطالب کتاب داشته در پاورقی قسمت مربوطه آورده و با عنوان «یادداشت استاد» متمایز شده است. همچنین از دیگر آثار استاد شهید چنانچه مطلبی جدید و مرتبط با موضوع بحث یافت شده، با عنوان «مطلب تکمیلی» در پاورقی آورده شده است.

۵. یکی از مشکلات مخاطبان آثار شهید مطهری برای ادامه مسیر، مواجهه با واژه‌ها و مفاهیم خاصی است که احیاناً بینش‌پژوهان معانی آنها را نمی‌دانند و به تصور اینکه مطالب استاد مشکل بوده و آنها متوجه نمی‌شوند ادامه مطالب را رها می‌نمایند. برای رفع این مشکل، توضیح واژه‌هایی که ممکن است برای مخاطب دشوار باشد، در پاورقی ارائه شده است.

۶. آنچه در این طرح از اهمیت بسزایی برخوردار است، برنامه‌ریزی مدون برای شکل‌گیری نظام فکری بر اساس آثار استاد شهید مطهری است. بدین منظور، چگونگی

مطالعه برنامه‌ریزی شده در سیر آسان به مشکل آثار و چستی طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری در کتاب «بینش مطهر»، مندرج است. لازم است بینش‌پزوه از چگونگی و چستی این برنامه کاملاً مطلع باشد.

۷. از برادر گرامی جناب حجت‌الاسلام دکتر سوزنچی که در جهت شاکله‌بندی و ایجاد نظم و ترتیب مباحث حوزه حقوق زن و مرد از دیدگاه اسلام، بذل عنایت داشتند، تشکر و قدردانی می‌شود.

نکته قابل تذکر اینکه در چیدمان کتاب‌ها به دلیل عدم تقارن و تناسب حجم مطالب در بین کتاب‌ها در مواردی ناگزیر شدیم جابه‌جایی در موضوعات انجام دهیم. ان‌شاء‌الله پس از دستیابی به بقیه سخنرانی‌های استاد شهید، مجموعه منسجم و کاملی از مباحث استاد در حوزه حقوق زن تقدیم می‌گردد.

۸. ترتیب کتاب‌های آثار شهید مطهری در چهار سطح طراحی شده و مرحله‌بندی آنها در سیر مطالعاتی آسان به مشکل با رویکرد موضوعی و همچنین جایگاه این کتاب در این برنامه به شرح زیر می‌باشد:

سطوح چهارگانه سیر مطالعاتی بینش مطهر (۴ سطح در ۱۱ مرحله)

سطح یک	سطح دو	سطح سه	سطح چهار
مرحله اول	مرحله چهارم	مرحله ششم	مرحله نهم
۱. بینش مطهر	۱۳. تربیت و رشد اسلامی	۲۲. اسلام دینی‌گرایی	۳۱. نهجی به نهج‌البلاغه
۲. آزادی انسان	۱۴. عقل و علم	۲۳. بیداری اسلامی	۳۲. معرفت‌شناسی
۳. آزادی بندگی، هدف زندگی	۱۵. اخلاق اسلامی	۲۴. ولایت فقیه و روحانیت	۳۳. علم اخلاق
۴. خدا در زندگی انسان	۱۶. حق و عدالت	۲۵. احیای تفکر دینی و علل دین‌گریزی	۳۴. عرفان اسلامی
مرحله دوم	مرحله پنجم	مرحله هفتم	مرحله دهم
۵. سیره نبوی	۱۷. حقوق زن و مرد در اسلام، جلد اول (مبانی)	۲۶. اسلام و توسعه	۳۵. خداشناسی
۶. تبلیغ	۱۸. حقوق زن و مرد در اسلام، جلد دوم (اخلاق جنسیتی)	۲۷. پایان پیامبری	۳۶. عدل و قدر
۷. مسئله نفاق		۲۸. انسان‌شناسی	۳۷. جامعه‌شناسی و تاریخ
۸. سیره امیرالمؤمنین (علیه السلام)		مرحله هشتم	مرحله یازدهم
مرحله سوم	۱۹. حقوق زن و مرد در اسلام، جلد سوم	۲۸. انسان‌شناسی	۳۸. پیامبرشناسی
۹. نهضت حسینی	۲۰. حقوق زن و مرد در اسلام، جلد چهارم	۲۹. فطرت انسان	۳۹. امام‌شناسی
۱۰. امر به معروف و نهی از منکر	۲۱. حقوق زن و مرد در اسلام، جلد پنجم (حجاب)	۳۰. کمال انسان و انسان کامل	۴۰. رستاخیز
۱۱. سیره معصومین (علیهم السلام)			
۱۲. مهملویت			

کتاب ضامنه (۱- اقتصاد اسلامی ۲- تاریخ عقاید اقتصادی ۳- کتب مباحث فلسفی)

* مفاد کلیه مباحث تفسیری استاد در کتب بینش و رفتار قرآنی توسط انتشارات بینش مطهر به چاپ رسیده است.

۹. مطالعه و مباحثه این کتاب برای دو هفته در نظر گرفته شده است:

هفته اول	درس اول تا پنجم	۷۵ صفحه
هفته دوم	درس ششم تا دهم	۵۳ صفحه

در پایان با توجه به اینکه ممکن است در چینش مطالب کتاب، بتوان با نظم و ترتیب‌بندی بهتر، نتیجه مناسب‌تری از تأثیر مباحث استاد مطهری برای مخاطبین این اندیشه‌های بلند حاصل گردد، از مخاطبین و اندیشه‌جویان این آثار گرانسنگ متواضعانه درخواست می‌گردد، ما را از راهنمایی‌های ارزشمند خود بهره‌مند فرمایند.

و من الله التوفیق

دبیرخانه بینش مطهر

سید محمد صالح هاشمی گلپایگانی